

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/88/2020
Identifikačné číslo spisu: 7111221720
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7111221720.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu doc. JUDr. Ján Pirč, CSc., Kpt. Nálepku 17, 040 01 Košice, správcu úpadcu: PROFITUBE spol. s r.o. v konkurze, so sídlom v Košiciach 040 01, Jazerná 3, IČO: 36 026 042, právne zastúpenému advokátom JUDr. Petrom Reblánom, Cestice 118, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave 817 82, Štefanovičova 5, IČO: 00 151 742, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2CoKR/28/2019-491 z 28. mája 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2CoKR/28/2019-491 z 28. mája 2020 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 32Cbi/37/2011-424 z 10. apríla 2019 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, ktoré je povinný nahradiť žalobca vo výške, ktorá bude vyčíslená samostatným uznesením vydaným po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že sa žalobca žalobou doručenou súdu dňa 10. augusta 2011 domáhal zaplatenia sumy 750.419,77 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50% ročne od 19. novembra 2011 až do zaplatenia. Žalobca v žalobe poukázal na to, že kompenzácia nadmerného odpočtu daňového subjektu, vrátane prevedenia preplatku na úhradu nedoplatku inej dane zo strany Daňového úradu Košice IV bola neoprávnená a predčasná a žalobcovi tak bola spôsobená škoda v celkovej výške cez 750.419,77 EUR, pretože v čase vykonania kompenzácií (2008 až 2009) s daňovými nedoplatkami a prevedenia preplatkov úpadcu, t. j. dňa 24. septembra 2008, 22. decembra 2008, 27.

marca 2009 a 24. apríla 2009, bola totiž, v súlade s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26. novembra 2007, odložená vykonateľnosť rozhodnutí, na podklade ktorých mali tieto daňové nedoplatky úpadcu vzniknúť a odklad vykonateľnosti pritom trval až do právoplatnosti rozhodnutia o žalobe žalobcu.

3. Súd v rámci vykonávania dokazovania sa oboznámil aj s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. mája 2013, 6S/117/2008-171, z ktorého zistil, že žaloba bola zamietnutá v spore medzi žalobcom a žalovaným a týkala sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 04. septembra 2008 č. 698/230/65780/08/Tak (rozhodnutie o daňovej kompenzácii zisteného daňového nedoplatku s uplatneným nárokom na nadmerný odpočet DPH za máj 2008, pričom v odôvodnení krajský súd poukázal na to, že uznesením Krajského súdu v Bratislave bola odložená vykonateľnosť rozhodnutí správneho orgánu, ktorými bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty a poukázal na to, že je potrebné rozlišovať medzi právoplatnosťou a vykonateľnosťou rozhodnutí. Odklad vykonateľnosti rozhodnutí v danom prípade paralyzuje účinky právoplatného a vykonateľného rozhodnutia správneho orgánu, čo ale neznamená, že sa oddialila aj splatnosť dane z DPH, oddialilo sa len vymáhanie daňového nedoplatku. Súd zastával názor, že žalobca nebol povinný do právoplatnosti rozhodnutia súdu o žalobe, kde sa preskúmavalo rozhodnutie, ktorým mu bol vyrubený rozdiel DPH, ju zaplatiť a ani správca dane nemohol z toho dôvodu začať daňové exekučné konanie. Na základe toho žalobcom uplatnený nadpočet na DPH za zdaňovacie obdobie máj 2008 bolo možné kompenzovať s daňovým nedoplatkom na DPH, ktorý nebol zaplatený v lehote splatnosti i napriek tomu, že súd povolil odklad vykonateľnosti tých rozhodnutí, ktorými bol žalobcovi vyrubený rozdiel na DPH, ktorý sa stal daňovým nedoplatkom v zmysle zákona č. 511/1992 Zb. ho možno použiť na kompenzáciu s uplatneným nadmerným odpočtom DPH. Zároveň poukázal na rozhodnutie NS SR 1Sžf/1/2010, ktorým bol zmenený rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. júla 2008 č. k. 2S/303/2009-269 a žaloba bola zamietnutá a teda nedošlo k zrušeniu rozhodnutí správneho orgánu, ktorými bol vyrubený rozdiel dane z DPH za zdaňovacie obdobie január 2006.

4. Súd vychádzal z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. mája 2016 č. k. III. ÚS 630/2015-45 v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že základné právo žalovaného na súdnu ochranu bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2014, č. k. 4Cdo/98/2014-317 porušené a predmetné uznesenie Najvyššieho súdu SR zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ide o konanie tunajšieho súdu vedené pod sp. zn. 24C/261/2011).

5. V situácii, keď celá suma nárokovaného nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty (780.506,02 EUR) bola započítaná na daňové nedoplatky v podstatne vyššej celkovej sume (približne 3,5 milióna EUR), je zreteľné, že o škode v sume 780.506,02 EUR plynúcej práve z vykonania kompenzácie by bolo možné uvažovať len za podmienky, ak by sporné daňové nedoplatky v celom ich rozsahu nemali zákonný základ. Ak by suma škody bola skutočne vyčísľovaná ako spôsobená nesprávnym úradným postupom spočívajúcim vo vykonaní kompenzácie v čase, keď vykonateľnosť preskúmaných daňových rozhodnutí bola súdnym rozhodnutím odložená, potom konajúce súdy nemohli obísť skutočnosť, že vznik nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty a uplatnenie práva platiteľa dane na jeho vrátenie samy osebe nevyvolávajú bez ďalšieho povinnosť daňového úradu uplatnenú sumu vrátiť.

6. Priznanú sumu náhrady škody by totiž bolo možné právne založiť len na závere o nezákonnosti platobných výmerov, ktorým boli kompenzované daňové nedoplatky vyrubené. Bolo totiž potrebné vziať do úvahy, že ak by daňový úrad uplatnený nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty vrátil a následne by v konaní o tzv. správnej žalobe bola konštatovaná zákonnosť problematických daňových rozhodnutí, potom by v sume daňových nedoplatkov musel daňový úrad od daňového subjektu (úpadcu) vymáhať aj sumu zodpovedajúcu vrátenému nadmernému odpočtu na dani z pridanej hodnoty a o žiadnej škode by nebolo možné uvažovať.

7. Zdôraznil, že právoplatnosť, a tým aj prezumpcia správnosti a zákonnosti sporných platobných výmerov nebola v žiadnej fáze konania v správnom súdnictve, ani konania o žalobcovej žalobe o náhradu

škody de iure spochybná. Napokon sa definitívne potvrdila zamietnutím správnej žaloby v decembri 2012. V týchto okolnostiach vyhodnotiť započítaný a v dôsledku toho nevrátený nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty ako skutočnú škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, spočívajúcim v kompenzácii považoval za extrémny rozpor so základnými zásadami interpretácie a aplikácie práva.

8. Súd z oznámenia Daňového úradu Košice IV zo dňa 18. augusta 2008 o kompenzácii nadmerného odpočtu zistil, že daňový úrad oznámil spoločnosti PROFITUBE s.r.o., že nadmerný odpočet vo výške 22.607.146,00 Sk (750.419,77 EUR), ktorý si uplatnila dokumentom Riadne daňové priznanie vzor 2007 dňa 25. júna 2008 za zdaňovacie obdobie máj 2008, bol použitý na kompenzáciu daňového nedoplatku na dani z pridanej hodnoty, ktorý nebol zaplatený v lehote splatnosti, s tým, že kompenzácia bude vykonaná dňa 24. augusta 2008. Daňovníka poučil o možnosti podať opravný prostriedok, reklamáciu.

9. Z rozhodnutia Daňového úradu Košice IV č. 698/230/65780/08/Tak zo dňa 04. septembra 2008, o reklamáci, súd prvej inštancie zistil, že reklamáci spoločnosti PROFITUBE s.r.o. zo dňa 25. augusta 2008 proti postupu správcu dane pri kompenzácii nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie máj 2008 vo výške 22.607.146,00 Sk, nebolo vyhovené.

10. Z dodatočného platobného výmeru daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 500/230/15067/07/Ral zo dňa 27. júna 2007 súd zistil, že spoločnosti PROFITUBE s.r.o. bol vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie júl 2005 v sume 23.832.072,00 Sk. Z rozhodnutia daňového riaditeľstva SR č. I/221/12581-76845/2007/990447-r zo dňa 25. októbra 2007 súd zistil, že daňové riaditeľstvo potvrdilo vyššie citované rozhodnutie daňového úradu.

11. Z dodatočného platobného výmeru daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 500/230/15068/07/Ral zo dňa 27. júna 2007 súd zistil, že spoločnosti PROFITUBE s.r.o. bol vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie august 2005 v sume 6.460.000,00 Sk. Z rozhodnutia daňového riaditeľstva SR č. I/221/12581-76846/2007/990447-r zo dňa 25. októbra 2007 súd zistil, že daňové riaditeľstvo potvrdilo vyššie citované rozhodnutie daňového úradu.

12. Z dodatočného platobného výmeru daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 500/230/15069/07/Ral zo dňa 27. júna 2007 súd zistil, že spoločnosti PROFITUBE s.r.o. bol vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie september 2005 vo výške 31.876.742,00 Sk. Z rozhodnutia daňového riaditeľstva SR č. I/221/12581-76848/2007/990447-r zo dňa 25. októbra 2007 súd zistil, že daňové riaditeľstvo potvrdilo vyššie citované rozhodnutie daňového úradu.

13. Z dodatočného platobného výmeru daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 500/230/15070/07/Ral zo dňa 27. júna 2007 súd zistil, že spoločnosti PROFITUBE s.r.o. bol vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2005 vo výške 18.540.850,00 Sk. Z rozhodnutia daňového riaditeľstva SR č. I/221/12581-76850/2007/990447-r zo dňa 25. októbra 2007 súd zistil, že daňové riaditeľstvo potvrdilo vyššie citované rozhodnutie daňového úradu.

14. Z dodatočného platobného výmeru daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 500/230/15071/07/Ral zo dňa 27. júna 2007 súd zistil, že spoločnosti PROFITUBE s.r.o. bol vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie január 2006 v sume 10.357.150,00- Sk. Z rozhodnutia daňového riaditeľstva SR č. I/221/12581-76851/2007/990447-r zo dňa 25. októbra 2007 súd zistil, že daňové riaditeľstvo potvrdilo vyššie citované rozhodnutie daňového úradu.

15. Z dodatočného platobného výmeru daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 500/230/15074/07/Ral zo dňa 27. júna 2007 súd zistil, že spoločnosti PROFITUBE s.r.o. bol vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2006 v sume 4.263.099,00 Sk. Z rozhodnutia daňového riaditeľstva SR č. I/221/12581-76857/2007/990447-r zo dňa 25. októbra 2007 súd zistil, že daňové riaditeľstvo potvrdilo vyššie citované rozhodnutie daňového úradu.

16. Z rozhodnutia daňového úradu pre vybrané daňové subjekty č. 500/230/14099/07/Ral zo dňa 27.

júna 2007 súd zistil, že daňový úrad znížil platiteľovi dane - spoločnosti PROFITUBE s.r.o. nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie december 2006 o sumu 5.047.465,- Sk a priznal nadmerný odpočet v sume 20.769.659,- Sk, s tým, že tento bude vrátený v lehote 10 dní od skončenia kontroly. Z rozhodnutia daňového riaditeľstva SR č. I/221/12580-76829/2007/990447-r zo dňa 25.10.2007 súd zistil, že daňové riaditeľstvo potvrdilo vyššie citované rozhodnutie daňového úradu. Konštatoval, že z uvedených rozhodnutí vyplýva, že celková suma rozdielu na dani z pridanej hodnoty v dotknutých zdaňovacích obdobiach predstavovala čiastku 109.111.316,00 Sk.

17. Z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S/303/2007-242, 2 S/309 až 316/2007-242 zo dňa 26. novembra 2007 súd zistil, že v právnej veci žalobcu PROFITUBE s.r.o. proti žalovanému Daňové riaditeľstvo SR o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného, krajský súd rozhodol tak, že odložil vykonateľnosť vyššie citovaných napadnutých rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR, vrátane prvostupňových rozhodnutí Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty a to až do právoplatného rozhodnutia súdu o žalobe žalobcu. Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 19. novembra 2007 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovaného, ktorými ako odvolací správny orgán potvrdil prvostupňové rozhodnutia Daňového úradu pre vybrané daňové subjekty. Týmito rozhodnutiami prvostupňový daňový orgán vyrubil rozdiel dane z pridanej hodnoty spolu v celkovej výške 104.063.851,- Sk a jedným rozhodnutím mu správca dane znížil nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty o sumu 5.047.465,- Sk a priznal nadmerný odpočet v sume 20.769.659,- Sk.

18. Ďalej z právoplatného rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 1Sžf/1/2010 zo dňa 11. decembra 2012 súd zistil, že Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/303/2007-269 zo dňa 23. júla 2008 zmenil tak, že žalobu zamietol. Z uvedeného rozhodnutia súdu vyplýva, že žalovaným vydané rozhodnutia (dodatočné daňové výmery a rozhodnutia o odvolaní s ním súvisiace) sú zákonné a teda aj to, že právoplatnosťou uvedeného rozhodnutia stratilo účinnosť uznesenie o doklade vykonateľnosti.

19. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku ďalej poukázal na ustanovenie § 27 ods. 1, § 1 a 2, § 3 ods. 1 písm. a/, d/ a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. d/, § 9 ods. 1 a ods. 2, § 17 ods. 1 a § 25 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., ďalej § 7 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z.z., § 2, § 3 ods. 6 písm. c/ a d/, § 4 ods. 3 zák. č. 150/2001 Z.z., § 44 ods. 6 písm. b/ bod 1 v spojení s ust. § 48 ods. 5 a ods. 8 a § 63 ods. 1, ods. 2 v spojení s ods. 8 zák. č. 511/1992 Zb. a § 79 zák. č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, § 1 zák. č. 511/1992 Z.z. Ďalej poukázal na § 47 ods. 1, ods. 2 a 4, § 47 ods. 5, § 48, § 54 ods. 1 a 2 a ods. 4 zák. č. 7/2005 Z.z. (ďalej aj ako „ZoKR“).

20. Vykonaným dokazovaním mal preukázané splnenie procesných podmienok na konanie vo veci samej v čase vyhlásenia rozhodnutia (aktívna a pasívna procesná spôsobilosť oboch strán sporu, negatívny výsledok z predbežného prerokovania nároku žalobcu na náhradu škody) a poukázal na to, že predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu škody vo výške 750.419,77 EUR, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom žalovaného, ktorý vykonal kompenzáciu uplatneného daňového preplatku z DPH z mája 2008 na dodatočne vyrubenú daň z DPH z platobných výmerov, ktorých vykonateľnosť bola odložená počas preskúmania zákonnosti vydaných rozhodnutí žalovaným v súdnom správnom konaní. Ďalej mal za preukázané a strany sporu nerozporovali tú skutočnosť, že daňový subjekt - spoločnosť PROFITUBE spol. s r.o. si za máj 2008 uplatnila nadmerný odpočet DPH vo výške 750.419,77 EUR, ktorý jej mal byť žalovaným, v prípade splnenia podmienok určenými daňovými predpismi (platné a účinné v danom roku 2008), vyplatený, resp. mohol byť použitý inak v súlade s ustanoveniami daňových predpisov, napr. na kompenzáciu daňových nedoplatkov alebo na úhradu splatného preddavku na daň.

21. Za preukázané súd považoval aj to, že v čase rozhodnutia súdu boli daňové rozhodnutia, ktorými boli daňovému subjektu, spoločnosti PROFITUBE spol. s r.o., vydané dodatočné daňové výmery na daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie 2005-2006 (v rozhodnutiach uvedené presné obdobie) zákonné, a teda daňový subjekt bol povinný uhradiť žalovanému sumu vo výške určenej dodatočnými platobnými

výmerami titulom dovyrubenej dane z pridanej hodnoty.

22. Daňové rozhodnutia nadobudli právoplatnosť najneskôr dňom 27. októbra 2007 a teda po uplynutí v nich určenej lehoty na ich zaplatenie sa stali vykonateľné, skutočnosť ktorú nerozporovali ani strany sporu. Súd mal tiež za preukázané a vyplýva to z citovaných zákonných ustanovení zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov, že dodatočne vyrubená daň po márnom uplynutí lehoty na jej zaplatenie sa stáva daňovým nedoplatkom.

23. Konštatoval, že z vyjadrení strán sporu vyplýva sporná otázka, či žalovaný mohol/nemohol vykonať kompenzáciu uplatneného daňového preplatku na dani z pridanej hodnoty za máj 2008 voči daňovým nedoplatkom (vyrubené dodatočnými daňovými výmermi v roku 2007), ktorých zákonnosť bola preskúmaná v súdnom správnom konaní a ktorých vykonateľnosť bola odložená v čase vykonania kompenzácie, čiže v auguste 2008, a teda, či vykonaním kompenzácie došlo k nesprávnemu úradnému postupu žalovaným a tým aj k vzniku škody žalobcovi.

24. Z vykonaného dokazovania mal za nepochybne preukázané, že žalovaný vykonal kompenzáciu v čase, keď bol rozhodnutím súdu povolený odklad vykonateľnosti rozhodnutí žalovaného, ktorých preskúmania zákonnosti sa žalovaný domáhal na súde. Súd poukázal na to, že zákon č. 511/1992 Z.z. vo svojich ustanoveniach určuje ako daňový orgán postupuje pri uplatnenom nadmernom odpočte DPH, a teda, že prioritne sa uplatnený nadmerný odpočet použije na zistené daňové nedoplatky, ktorými v danom prípade boli daňové nedoplatky daňového subjektu zistené a vyrubené právoplatnými a splatnými (márne uplynutie lehoty na plnenie) rozhodnutiami žalovaného, ktoré v konečnom dôsledku boli zákonnými (záver z právoplatne ukončených sporov súdnych konaní vedených na preskúmanie zákonnosti sporných platobných výmerov) a teda žalobcovi v dôsledku takéhoto konania nevznikla škoda (poukázal pritom na závery odôvodnenia Nálezu Ústavného súdu SR č. k. III.ÚS SR 630/2015-45 z 11. mája 2016.

25. Súčasne súd konštatoval, že žalobca nekonal v rozpore so zákonnými ustanoveniami (nie je možné posúdiť jeho konanie ako nesprávny úradný postup) a taktiež poukázal na to, že žalobca v konaní nepreukázal ďalšiu podmienku pre kladné rozhodnutie súdu, ktorou je podmienka týkajúca sa vzniku škody. O škode vyjadrenej žalobcom a rovnajúcej sa priamo sume uplatneného nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty za máj 2008 vo výške 750.419,77 EUR by bolo v zmysle odôvodnenia uvedeného Nálezu ÚS SR možné uvažovať iba v tom prípade, ak by sporné daňové nedoplatky (na ktoré bola vykonaná kompenzácia) nemali zákonný základ v celom rozsahu. Vyslovil názor, že kompenzácia bola po hmotnoprávnej stránke plne opodstatnená a v súlade s právom, pričom opačne, ak by súd určil, že v takejto výške vznikla žalobcovi skutočná škoda (bez jej riadneho preukázania) nesprávnym úradným postupom pri kompenzácii, tak by to bolo v extrémnom rozpore so základnými zásadami interpretácie a aplikácie práva.

26. Súd zároveň poznamenal, že v zmysle ust. ZoKR daňové konanie po vyhlásení konkurzu na majetok daňového subjektu, úpadcu, nie je prerušené a vzťahuje sa na neho aj ust. § 48 ZoKR a teda, ak už bol vykonaný výkon rozhodnutia, daňová exekúcia (netýka sa tohto sporu) tak účinky ostávajú zachované a teda sa stotožnil s názorom vysloveným žalovaným, že voči úpadcovi nemal pohľadávku vo výške vykonanej kompenzácie (august 2008), pohľadávku vo výške 750.419,77 EUR v čase vyhlásenia konkurzu na majetok daňového subjektu (júl 2009).

27. V konaní bol úspešný žalovaný, preto súd rozhodoval o jeho nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že mu priznal plnú náhradu trov konania, na zaplatenie ktorých zaviazal neúspešného žalobcu s tým, že výška takto priznanej náhrady trov konania bude v zmysle citovaných ustanovení špecifikovaná samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku.

28. Na základe odvolania podaného žalobcom Krajský súd v Košiciach rozsudok Okresného súdu Košice I č. k. 32Cbi/37/2011-424 zo dňa 10. apríla 2019 potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu

trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

29. V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a nedôvodnosť žalobcom podaného odvolania. Konštatoval, že sa žalobca v prejednávanej veci domáhal náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom daňového úradu, ktorý mal podľa jeho tvrdenia spočívať v tom, že vykonal kompenzáciu pohľadávky daňového úradu voči spoločnosti PROFITUBE s.r.o. napriek tomu, že vykonateľnosť rozhodnutí, z ktorých vyplýva pohľadávka daňového úradu, bola súdnym rozhodnutím odložená.

30. Vyslovil názor, že súd prvej inštancie na prejednávanú vec správne aplikoval zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 514/2003 Z.z.), a to v súlade s jeho § 27 ods. 1. Ďalej uviedol, že z právnej teórie, aj rozhodovacej praxe súdov (ktoré vykladajú pojem nesprávneho úradného postupu) vyplýva, že ide o prípady škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou orgánov verejnej moci ako rozhodovacou. Nesprávnym úradným postupom sa rozumie porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre činnosť a postup orgánov verejnej moci, a to aj pri takých úkonoch, ktoré sú vykonávané v rámci rozhodovacej činnosti, avšak bez posledného odrazu v obsahu vydaného rozhodnutia. Nesprávnym úradným postupom je aj vydanie/nevydanie, či oneskorené vydanie rozhodnutia (ktoré malo byť v súlade s právnymi predpismi vydané v stanovenej lehote), prípadne iná nečinnosť orgánu verejnej moci, alebo iné vady v jeho postupe, či spôsobe jeho konania.

31. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že nie je splnená podmienka - nesprávny úradný postup. Mal v konaní za preukázané (a aj nesporné), že žalovaný vykonal kompenzáciu v čase, keď bol rozhodnutím súdu povolený odklad vykonateľnosti rozhodnutí žalovaného, ktorých preskúmania zákonnosti sa žalovaný domáhal na súde. Túto kompenzáciu nevyhodnotil ako nesprávny úradný postup, poukazujúc na právnu úpravu zák. č. 511/1992 Zb. upravujúcu postup daňového orgánu pri uplatnenom nadmernom odpočte DPH a na závery uvedené v Náleze ÚS SR sp.zn. III. ÚS/630/2015. Za preukázanú nemal ani ďalšiu podmienku uvedenú pod bodom b), - existenciu škody, vychádzajúc zo skutočností, že daňové rozhodnutia (dodatočne vyrubené daňové výmery) boli zákonnými, ktorý záver vyplýva z právoplatne ukončených sporov o preskúmaní ich zákonnosti.

32. V súvislosti s odvolateľom v odvolacom konaní predloženým rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. apríla 2019 sp. zn. 2Sžfk/15/2016 v právnej veci žalobcu JUDr. Ján Pirč. CSc., správca úpadcu PROFITUBE spol. s r.o. proti Daňovému úradu Košice v konaní o preskúmanie postupu a rozhodnutia žalovaného č. 698/230/65780/08/Tak zo dňa 4. septembra 2008, ktorým bol zmenený rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/117/2008-274 z 28. apríla 2016 tak, že sa rozhodnutie žalovaného č. 698/230/65780/Tak zo 4. septembra 2008 v spojení s oznámením žalovaného č. 998/230/62283/08/Tak z 18. augusta 2008 zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie (ide o rozhodnutie o zákonnosti kompenzácie), uviedol, že sa súdom povolený odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu vzťahuje na právny stav založený napadnutým právnym rozhodnutím so všetkými právnymi konzekvenciami, nie iba na exekučnú vykonateľnosť. Uviedol, že odvolateľ považoval tento rozsudok za „novotu“ v odvolacom konaní. Odvolací súd mal za to, že predložený rozsudok je novotou v odvolacom konaní, pretože ide o prostriedok procesného útoku, ktorý nemohol byť uplatnený pred súdom prvej inštancie (keďže neexistoval). Odvolací súd dospel však k záveru, že predmetný rozsudok je pre rozhodnutie vo veci samej právne irelevantný. Ak aj súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby oprel aj o právny záver, že kompenzácia nepredstavuje nesprávny úradný postup (čo je predloženým rozsudkom Najvyššieho súdu SR spochybnené), odvolací súd mal za to, že nebola splnená ďalšia podmienka pre priznanie uplatneného nároku - existencia škody v sume 750.419,77 eur - t. j. v sume rovnajúcej sa uplatnenému nadmernému odpočtu na dani z pridanej hodnoty, o ktorej žalobca tvrdí, že mu mala byť vyplatená, nie použitá na kompenzáciu daňových nedoplatkov. Vychádzajúc z § 217 ods. 1 CSP, podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia dospel k záveru, že škoda spočívajúca v zmenšení majetku úpadcu rovnajúca sa sume 750.419,77 eur žalovanému nevznikla, a to z dôvodu, že dodatočné platobné výmery Daňového úradu

pre vybrané daňové subjekty potvrdené rozhodnutiami Daňového riaditeľstva SR sú zákonné.

33. Odvolací súd zdôraznil, že bez ohľadu na to, či bola alebo nebola vykonaná kompenzácia nesprávnym úradným postupom, nie je splnená podmienka existencie škody a že predmetom tohto konania bola škoda výslovne špecifikovaná ako suma rovnajúca sa uplatnenému nadmernému odpočtu, nie iná škoda (prípadne aj vzniknutá možným nesprávnym úradným postupom daňového orgánu).

34. Odvolací súd nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie (ako to žiadal odvolateľ), pretože nedospel k záveru, že si jeho nariadenie vyžaduje dôležitý verejný záujem. Čo je „dôležitým verejným záujmom," zákon bližšie nešpecifikuje, ide o pojem právny, ktorý nie je pojmom legálne legitimovaným, pretože vyjadruje okamžitosť stavu záujmov a ich vzájomnú hierarchiu, preto sa musí posudzovať v konkrétnej situácii, konkrétnom čase a mieste. Je preto vecou odvolacieho súdu, či vzhľadom na okolnosti konkrétnej prejednávanej veci je daný. Je právne vymedziteľný, ak sa daná právna vec netýka iba strán sporu, ale vzťahuje sa na širší okruh subjektov (rozhodnutie môže mať/má dosah aj na fyzické alebo právnické osoby, ktoré nie sú účastníkmi konania).

35. So zreteľom na uvedené považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

36. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté s poukazom na § 396 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu má v odvolacom konaní žalovaný.

37. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) navrhujúc ho ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca uplatnil dovolacie dôvody a prípustnosť svojho dovolania videl v naplnení ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Uviedol, že úpadca si dokumentom „riadne daňové priznanie vzor 2007" dňa 25. júna 2008 uplatnil u správcu dane nadmerný odpočet DPH vo výške 750.419,77 € (resp. 22.607.147,- Sk) za zdaňovacie obdobie máj 2008. Príslušný daňový úrad mal zákonnú povinnosť vrátiť úpadcovi nadmerný odpočet DPH vo výške 750.419,77 € za obdobie 05/2008 do 30 dní od podania daňového priznania za nasledujúce zdaňovacie obdobie, po období v ktorom nadmerný odpočet vznikol, t. j. najneskôr do dňa 25. augusta 2008. Poukázal na to, že pred uplatnením si nadmerného odpočtu úpadcom vydal Krajský súd v Bratislave dňa 26. novembra 2007 uznesenie sp. zn. 2S/303/2007, 2S/309/2007 až 2S/316/2007, právoplatné dňa 3. decembra 2007, ktorým až do právoplatnosti svojho rozhodnutia o žalobe odložil vykonateľnosť deviatich v danom konaní žalovaných rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR, vrátane súvisiacich prvostupňových rozhodnutí za vymedzené obdobia rokov 2005 až 2006. Vzhľadom k uvedenému od roku 2007 teda existoval stav „odkladu vykonateľnosti" (sistácie) týchto deviatich žalovaných rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR a im predchádzajúcich prvostupňových rozhodnutí daňového úradu pre vybrané daňové subjekty. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. mája 2011 sp. zn. 6Sžf/18/2010, zverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2012, v ktorom sa najvyšší súd (ako dovolací súd) vyjadril tak, že súdom povolený odkladný účinok sa vzťahuje na právny stav založený napadnutým rozhodnutím so všetkými právnymi konzekvenciami, a nie teda iba na exekučnú vykonateľnosť. Napriek trvajúcej sistácii bolo úpadcovi doručené Oznámenie Daňového úradu Košice IV o kompenzácii nadmerného odpočtu zo dňa 18. augusta 2008 zn. 698/230/62283/08/Tak, ktorým mu správca dane oznámil, že podľa § 63 ods. 8 zák. č. 511/1992 Zb. vyššie uvedený nadmerný odpočet DPH za 05/2008 použil na kompenzáciu (neurčitého) daňového nedoplatku na DPH s tým, že kompenzácia bude vykonaná dňa 24. augusta 2008. Neskôr správca dane tvrdil, že takto kompenzovaný daňový nedoplatok DPH mal vyplývať z jeho rozhodnutí, na ktoré sa v danom čase vzťahovala sistácia. Úpadca voči uvedenému podal reklamáciu zo dňa 25. augusta 2008, ktorej zo strany Daňového úradu Košice IV rozhodnutím č. 698/230/65780/08/Tak zo dňa 4. septembra 2008 vyhovieť nebolo. Úpadca preto včas podal žalobu na Krajskom súde v Košiciach, ktorou sa domáhal, aby súd preskúmal zákonnosť uvedeného rozhodnutia Daňového úradu Košice IV zo dňa 4. septembra 2008 č. 698/230/65780/08/Tak v spojení s Oznámením o kompenzácii pričom konanie bolo vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 6S/117/2008 a toto bolo právoplatné skončené rozsudkom NS SR ako druhoінштанчнého súdu zo

dňa 17. apríla 2019 sp. zn. 2Sžfk/15/2016-316, ktorý rozhodnutie žalovaného (v dôsledku zmeny právnych predpisov už Daňového úradu Košice) č. 698/230/65780/08/Tak zo dňa 4. septembra 2008 v spojení s Oznámením o kompenzácii č. 698/230/62283/08/Tak zo dňa 18. augusta 2008 zrušil a vrátil vec žalovanému (Daňovému úradu Košice) na ďalšie konanie, pretože súdom povolený odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu sa vzťahuje na právny stav založený napadnutým rozhodnutím so všetkými právnymi konzekvenciami a nie teda iba na exekučnú vykonateľnosť. Súčasne najvyšší súd dospel aj k záveru o nepreskúmateľnosti žalovaného rozhodnutia a Oznámenia, pretože neobsahujú relevantné údaje o daňovom nedoplatku. Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. apríla 2019 sp. zn. 2Sžfk/15/2016 mal pre posúdenie nároku úpadcu na náhradu škody v konaní na súde prvej inštancie aj na odvolacom súde zásadný význam, nakoľko ho odvolací súd označil za novotu, účinne uplatnenú žalobcom v rámci odvolacieho konania.

38. Poukázal na to, že Daňový úrad Košice IV (resp. správca dane v širšom zmysle) žiadnu z neurčitých pohľadávok, ktoré kompenzoval ku dňu 24. augustu 2008 s nadmerným odpočtom úpadcu vo výške 750.419,77 € za zdaňovacie obdobie 05/2008, si neuplatnil v konkurze vedenom na majetok úpadcu a to ani ako tzv. „podmienujúcu pohľadávku“. Vzhľadom na uvedené označil za bezpredmetné, že žaloba úpadcu, na základe ktorej došlo k prieskumu zákonnosti rozhodnutí správcu dane Krajským súdom v Bratislave v konaní pod sp. zn. 2S/303/2007, 2S/309/2007 až 2S/316/2007, bola druhoištančným súdom napokon zamietnutá, pretože pohľadávky správcu dane na základe preskúmaných rozhodnutí sa nikdy nestali konkurznými pohľadávkami a ani nikdy nezanikli kompenzáciou s nárokom úpadcu na uplatnený nadmerný odpočet DPH za zdaňovacie obdobie 05/2008 (čím logicky, aj právne nezanikol ani nárok úpadcu na vrátenie tohto nadmerného odpočtu), pričom pre účely konkurzného konania, vedeného na majetok úpadcu, sa na tieto pohľadávky správcu dane de lege lata neprihliada. Dovolateľ konštatoval, že správca dane, v dôsledku svojho nesprávneho úradného postupu (judikovanej nezákonnej kompenzácie) úpadcovi nadmerný odpočet vo výške 750.419,77 € v rozpore so zákonom (doposiaľ) nevrátil a nedošlo ani k postupu právne nahrádzajúcemu jeho vrátenie úpadcovi. Pohľadávka úpadcu v sume 750.419,77 €, titulom nesprávneho úradného postupu Daňového úradu Košice IV, rovnajúca sa výške uplatneného a doposiaľ contra lege nevráteného nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie 05/2008, predstavuje majetok podliehajúci konkurzu, ktorý je súpisovou zložkou súpisu majetku všeobecnej podstaty úpadcu (podľa § 76 zák. č. 7/2005 Z.z.) pri ktorom konkurzný správca úpadcu nezistil a ani si u neho neuplatnil právo vylučujúce zapísanie tohto majetku do súpisu (§ 78 zák. č. 7/2005 Z.z.). Zdôraznil, že pohľadávka úpadcu (jeho majetkový nárok na nadmerný odpočet DPH za zdaňovacie obdobie 05/2008 vo výške 750.419,77 €) vznikla pred vyhlásením konkurzu, pričom nikdy nezanikla, vykonaním nezákonnej kompenzácie bol úpadca poškodený na jeho majetkových právach, čím mu vznikol nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, za ktorý zodpovedá žalovaný. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 630/2015, na ktorý sa súd prvej inštancie zameral pri posudzovaní veci označil žalobca za extrémne/významne sa odkláňajúci od jeho ustálenej praxe (exces), pretože hrubo nerešpektuje princíp subsidiarity podľa článku 127 ods. 1 ústavy (resp. tým aj nedostatku právomoci Ústavného súdu SR). S poukazom na rozhodnutie publikované pod R 24/2002 poznamenal, že pohľadávky voči štátu sú poznačené prakticky ich nevykonalnosťou (právomoc súdu rozhodnúť o povinnosti správcu dane zaplatiť daňovníkovi nie je daná) a teda na území Slovenskej republiky reálne neexistuje žiaden iný právny nástroj na vymoženie (kompenzáciu) peňažných nárokov voči štátu, ako je iba žaloba o náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

39. Odvolaciemu súdu vytýkal, že nesprávne postupoval a zasiahol tým do jeho práva na spravodlivý proces, keď vo veci samej nenariadil pojednávanie, hoci skonštatoval, že rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. apríla 2019 č. k. 2Sžfk/15/2016-316 je účinne uplatnenou novotou v odvolacom konaní, pričom jeho vykonanie sa viaže na pojednávanie. Konštatoval, že potrebnosť doplnenia dokazovania jednoznačne vyplýva z toho, že súd prvej inštancie považoval za kľúčové zistenie (preukázanie) protiprávnosti úradného postupu správcu dane pri kompenzácii uvedený rozsudok NS SR, túto (pre konanie potrebnú) skutočnosť jednoznačne preukázal. Tento dôkaz v odvolacom konaní diametrálne menil závery súdu prvej inštancie týkajúce sa kompenzácie vykonanej správcu dane ku dňu 24. augustu 2008 tak, že vyvracal akékoľvek pôvodne si súdom prvej inštancie osvojené závery o jej

zákonnosti a jasne preukazoval jej nespochybniteľnú nezákonnosť (protiprávnosť - tým aj neúčinnosť) kompenzácie. Keďže sa charakter úradného postupu zmenil a to až v rámci odvolacieho konania, bolo potrebné dokazovanie zopakovať alebo doplniť tak, aby táto nová skutočnosť bola zákonným spôsobom znovu posúdená, nakoľko došlo k zásadnej zmene, narušeniu celej dovtedajšej právnej koncepcie, ktorú razil súd prvej inštancie. Konštatoval, že z prvoinštančného rozsudku pritom nemožno zistiť mieru, v akej záver o absencii protiprávnosti kompenzácie bol podkladom pre osvojenie si bezprostredne súvisiaceho (priamo nadväzujúceho) záveru o absencii škody úpadcu.

40. Žalobca, ako vadu podľa § 420 písm. f/ CSP, označil zásadné nedostatky a z časti aj absenciu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, jeho nepredvídateľnosť a arbitrárnosť. V posudzovanej veci sa odvolací súd v podstate odklonil od záveru prvoinštančného súdu, pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je v tomto smere nedostatočné, nepresvedčivé a zároveň neutržateľné. Prvým dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu zamietol, bolo to, že považoval úradný postup správcu dane (kompenzáciu) za zákonný. Súd prvej inštancie považoval za kľúčové pre svoje rozhodnutie posúdenie toho, či kompenzácia správcu dane bola alebo nebola protiprávna v čase sistácie, avšak uvedenú skutočnosť už odvolací súd označil za „irelevantnú“ len preto, že nie je splnená iná podmienka (hoci ide v podstate o „spojené nádoby“) medzi nesprávnym úradným postupom a existenciou škody, ak niet protiprávnosti, vznik škody je automaticky a bez ďalšieho vylúčený. Súdom vytykal, že neposudzovali „hmotnoprávne aspekty kompenzácie“, pričom minimálne odvolací súd už nesporne mal vedomosť o tom, že na strane správcu dane nie je možné z obsahu Oznámenia o kompenzácii zo dňa 18. augusta 2008 zn. 698/230/62283/08/Tak určiť, aký daňový nedoplatok a v akom rozsahu mal byť správcom dane kompenzovaný s nárokom úpadcu na vrátenie nadmerného odpočtu DPH. Druhým dôvodom, pre zamietnutie žaloby súdom prvého stupňa bolo, že súd prvej inštancie vzájomne rozporne jednak uvádzal, že zo žalovanej kompenzácie správcu dane „škoda nevznikla“ a jednak inkompatibilne s tým tvrdil, že „súd nemá za preukázanú hodnoverným spôsobom samotnú výšku škody“. Ak súd prvej inštancie zaujal záver, že škoda nevznikla, vylučuje to akúkoľvek pochybnosť o jej výške a naopak, ak je pochybná výška škody, nemôže byť prijatý záver, že škoda nevznikla (dokazovaním je nutné jej výšku ustáliť). Dovolateľ závery súdu prvej inštancie označil za natoľko nekoherentné, že jeho rozsudok je nepreskúmateľný. Poukázal na to, že odvolací súd sa s týmto rozporom nijako zvlášť nevysporiadal a „vydal sa vlastnou cestou“ keď určil, že „škoda spočívajúca v zmenšení majetku úpadcu, rovnajúca sa sume 750.419,77 € žalovanému (správne má byť žalobcovi) nevznikla. Navyše, súd prvej inštancie si pojem „škoda“ vymedzil inak ako si tento pojem následne vymedzil odvolací súd. Súd prvej inštancie totiž uviedol, že škoda je „skutočná škoda“ a „ušlý zisk“. Naproti tomu v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu sa už pojem „ušlý zisk“ ani len nevyskytuje a je jednoznačné, že odvolací súd tak, ako „škodu“ vymedzil, vychádza iba „zo skutočnej škody“. V napadnutom rozhodnutí niet ani len jedinej zmienky o tom, prečo sa odvolací súd vyjadroval len k tomu, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu „skutočnej škody“ a neodôvodnil, prečo sa absolútne nezaoberal zákonným nárokom žalobcu na náhradu „ušlého zisku“. Ďalej namietal, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva odpoveď na to, či súdy považujú nárok úpadcu na vrátenie nadmerného odpočtu DPH vo výške 750.419,77 € za zdaňovacie obdobie máj 2008 za jeho majetkové právo alebo nie. Pritom poukázal na závery prijaté Súdny dvorom Európskej únie napríklad v uznesení zo dňa 21. októbra 2015 vo veci C-120/18 (správne C-120/15 - poznámka dovolacieho súdu). Dovolateľ konštatoval, že napadnuté rozhodnutie nereflektuje na povinnosť judikovanú opakovane zo strany Súdneho dvora EÚ a to kompenzovať zdaniteľnej osobe straty súvisiace s nevrátením nadmerného odpočtu DPH. Konštatoval, že ak k vráteniu odpočtu DPH contra lege nedošlo vôbec, je za formu kompenzácie zdaniteľnej osoby v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-120/15 nutné považovať aj uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu. Správca dane, napriek svojej kogentne stanovenej povinnosti uloženej verejnoprávnym predpisom, majetkový nárok žalobcu nevrátil, v príčinnej súvislosti s jeho nezákonným úradným postupom (kompenzáciou) nemožno preto prijať záver, že do majetkových práv úpadcu zasiahnuté nebolo a teda nie je možné prijať ani záver osvojený si prvoinštančným aj odvolacím súdom o tom, že úpadcovi škoda nevznikla.

41. Ďalej žalobca vytyka napadnutému rozhodnutiu, že neprihliada ani na konkurznoprávnu úpravu, a najmä na to, že správca dane si žiaden tvrdený daňový nedoplatok, ktorý nezákonne údajne

kompenzoval s nadmerným odpočtom úpadcu za zdaňovacie obdobie 05/2008 neprihlásil do konkurzu zákonom stanoveným spôsobom (a to ani ako podmienenú pohľadávku), hoci podľa § 95 ods. 8 zák. č. 511/1992 Zb. šlo o jeho zákonnú povinnosť, preto vzhľadom na § 28 ods. 1 a ods. 5 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, v znení účinnom od 1. januára 2009 do 9. júla 2009, na tento tvrdený daňový nedoplatok na DPH nemožno prihliadať, ani ho uspokojiť.

42. V súlade s ním uvádzaným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP sformuloval zásadnú otázku právneho významu, na ktorú je podľa žalobcu potrebné odpovedať tak, či zákon č. 514/2003 Z.z. predstavuje alebo má byť súdmi uplatňovaný tiež takým spôsobom, aby umožnil plnohodnotne kompenzovať (t. j. odškodniť) zdaniteľnú osobu v súvislosti s porušením povinnosti správcu dane vrátiť jej nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty tak, aby uvedené porušenie nepredstavovalo žiadne finančné riziko (ujmu) pre túto zdaniteľnú osobu, najmä aby sa tým vylúčilo, že zdaniteľná osoba bude znášať daň z pridanej hodnoty v rozpore so zásadou daňovej neutrality dane z pridanej hodnoty.

43. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

44. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa ust. § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpená advokátom (ust. § 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (ust. § 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

45. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

46. Dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP, keď v dovolaní namietal nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

47. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ založil prípustnosť svojho dovolania aj na ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď uviedol, že žalobcovi nie je známa taká rozhodovacia prax dovolacieho súdu, v ktorej by bol vyriešený najmä vzťah na jednej strane zákazu finančného rizika pre zdaniteľnú osobu v súvislosti s vrátením nadmerného odpočtu DPH, kedy jej s tým súvisiace finančné straty je nutné kompenzovať a na druhej strane nároku na náhradu škody (skutočnej a ušlého zisku resp. aj nemajetkovej ujmy) podľa zákona č. 514/2003 Z.z. spôsobenej nevrátením nadmerného odpočtu DPH správcom dane v súvislosti s nezákonnou daňovou kompenzáciou. Otázku zásadného právneho významu, ktorú je podľa žalobcu potrebné zodpovedať, sformuloval tak, že, či zákon č. 514/2003 Z.z. predstavuje alebo má byť súdmi uplatňovaný tiež takým spôsobom, aby umožnil plnohodnotne kompenzovať (t. j. odškodniť) zdaniteľnú osobu v súvislosti s porušením povinnosti správcu dane vrátiť jej nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty tak, aby uvedené porušenie nepredstavovalo žiadne finančné riziko (ujmu) pre túto zdaniteľnú osobu, najmä aby sa tým vylúčilo to, že zdaniteľná osoba bude znášať daň z pridanej hodnoty v rozpore so zásadou daňovej neutrality dane z pridanej hodnoty.

48. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

49. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí

právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. IV. ÚS 22/04 a I. ÚS 50/04).

50. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (sp. zn. II. ÚS 383/06). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

51. Dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 OSP. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska (k tomu pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 2/2016 z 11. apríla 2017). Uplatnenie druhej vety stanoviska najvyššieho súdu, ktoré predstavuje krajinú výnimku z prvej vety, sa týka výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O takýto prípad podľa názoru najvyššieho súdu ide aj v prejednávanej veci.

52. Dovolateľ ako vadu podľa § 420 písm. f/ CSP označil zásadné nedostatky a z časti aj absenciu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ďalej jeho nepredvídateľnosť a arbitrárnosť. Konštatoval, že sa odvolací súd odklonil od záverov súdu prvej inštancie, pričom odôvodnenie jeho rozhodnutia je v tomto smere nedostatočné, nepresvedčivé. Súd prvej inštancie považoval úradný postup správcu dane (kompenzáciu vykonanú ku dňu 24. augustu 2008) za zákonný. Dovolateľ k odvolaniu pripojil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. apríla 2019, č. k. 2Sžfk/15/2016-316, v ktorom vyslovil nepreskúmateľnosť Oznámenia č. 698/230/62283/08/Tak v spojení s rozhodnutím Daňového úradu Košice IV zo dňa 4. septembra 2008 č. 698/230/65780/08/Tak o kompenzácii nadmerného odpočtu zo dňa 18. augusta 2008 z dôvodu, že nie je možné zistiť, akého daňového nedoplatku a v akej výške sa má kompenzácia týkať a tiež z dôvodu, že súdom povolený odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu sa vzťahuje na právny stav založený napadnutým rozhodnutím so všetkými právnymi konzekvenciami. Odvolací súd predložený rozsudok síce posúdil ako „novotu“ v odvolacom konaní v zmysle § 366 písm. d/ CSP, pretože ide o prostriedok procesného útoku, ktorý nemohol byť uplatnený pred súdom prvej inštancie, keďže neexistoval, so záverom ktorým dovolací súd súhlasí, avšak konštatoval, že predmetný rozsudok je pre rozhodnutie vo veci samej právne irelevantný, nakoľko mal za to, že nebola splnená ďalšia podmienka pre splnenie uplatneného nároku a to existencia škody v sume 750.419,77 € t. j. v sume rovnajúcej sa uplatnenému nadmernému odpočtu na dani z pridanej hodnoty. Dovolací súd sa stotožnil s názorom dovolateľa, že ide o „spojené nádoby“ medzi nesprávnym úradným postupom a existenciou škody, teda nemožno uvedené skutočnosti od seba izolovať do takej miery ako to urobil odvolací súd. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku ani nevyplýva úvaha odvolacieho súdu, vzhľadom na ktorú označil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2Sžfk/15/2016 zo 17. apríla 2016 pre jeho rozhodnutie za irelevantné, hoci ho sám považoval za novotu t. j. za prostriedok procesného úkonu, ktorý možno v odvolaní použiť, a ktorým najvyšší súd zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, zrušil rozhodnutie Daňového úradu Košice IV č. 698/230/65780/08/Tak zo 4. septembra 2008, ktorým nevyhovel reklamácií daňového subjektu PROFITUBE s.r.o. z 25. augusta 2008 proti postupu správcu dane, ktorý použil nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2008 na kompenzáciu daňového nedoplatku na DPH, zákonnosť postupu ktorého konštatoval naopak súd prvej inštancie v predmetnom konaní. V nadväznosti na uvedené sa dovolací súd stotožnil s námietkou žalobcu, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho námietkou, že si správca dane žiaden tvrdený nedoplatok, ktorý nezákonne kompenzoval s nadmerným odpočtom úpadcu za

zdaňovacie obdobie 05/2008 neprihlásil do konkurzu zákonom stanoveným spôsobom (a to ani ako podmienenú pohľadávku) preto vzhľadom na § 28 ods. 1 a ods. 5 zák. č. 7/2005 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2009 do 9. júla 2009 na tento tvrdený daňový nedoplatok na DPH nemožno prihladať, ani ho uspokojiť. Zatiaľ čo sa súd prvej inštancie s námietkou žalobcu vysporiadal tak, že žalovaný v čase vyhlásenia konkurzu na majetok daňového subjektu (júl 2009), nemal voči úpadcovi pohľadávku vo výške vykonanej kompenzácie (august 2008), nakoľko ju súd prvej inštancie považoval za zákonnú, odvolací súd sa s touto námietkou vôbec nezaoberal napriek rozsudku NS SR zo dňa 17. apríla 2019 sp. zn. 2Sžfk/15/2016. Totožne s dovolateľom je dovolací súd názoru, že nepresvedčivo vyznieva aj jeho záver, že nebola splnená ďalšia podmienka pre splnenie nároku a to existencia škody v sume 750.419,77 €. Odvolací súd vyslovil záver, že škoda spočívajúca v zmenšení majetku úpadcu, rovnajúca sa sume 750.419,77 € žalovanému (správne žalobcovi - úpadcovi - poznámka dovolacieho súdu) nevznikla, a to z dôvodu, že dodatočné platobné výmery daňového úradu pre vybrané daňové subjekty, potvrdené rozhodnutiami Daňového riaditeľstva SR, sú zákonné. Z tohto strohého konštatovania odvolacieho súdu nie je však zrejмый súvis medzi predmetnou žalobou a povinnosťou vyplývajúcou z dodatočných platobných výmerov, na ktoré odvolací súd poukazuje a to navyše za stavu nevysporiadania sa s námietkou neprihlásenia si tvrdeného daňového nedoplatku správcom dane do konkurzu zákonom stanoveným spôsobom, prípadne z neho nie je jasné, či odvolací súd bol teda názoru, že sa žalobca nemôže predmetnou žalobou domáhať vrátenia uplatneného nadmerného odpočtu DPH titulom nároku na náhradu škody, (aj samotný žalobca tvrdí, že jeho nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH naďalej trvá, k jeho zániku nedošlo, teda aj vyjadrenia žalobcu nie sú celkom jednoznačné), prípadne či uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu za tohto stavu nemožno považovať za formu kompenzácie zdaniteľnej osoby (úpadcu). Vychádzajúc z uvedeného, pre nedostatok odôvodnenia správnosť záverov odvolacieho súdu nie je možné preskúmať.

53. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd v odôvodnení jeho rozhodnutia (a to ani pri spojení rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, nakoľko súdy dospeli čiastočne k rozdielnym záverom) nenaplnil požiadavky plynúce zo základného práva žalobcu na súdnu ochranu, keďže odôvodnenie zamietnutia žaloby nemožno považovať za uspokojujúce. Postupom súdov teda došlo k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

54. Dovolací súd zrušil podľa § 449 ods. 1 CSP len rozsudok odvolacieho súdu, nakoľko nápravu možno dosiahnuť iba zrušením jeho rozhodnutia a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 450 CSP, v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami, opätovne posúdi otázku existencie jednotlivých predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu, vo veci opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

55. Vzhľadom na zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (ktoré zakladá prípustnosť aj dôvodnosť dovolania), dovolací súd sa už nezaoberal skúmaním prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/, keďže preskúmanie právneho posúdenia veci odvolacím súdom v tomto štádiu dovolacieho konania nie je ani možné, vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie.

63. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 451 ods. 2 v spojení s ust. § 393 ods. 2, druhá veta CSP a ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.